

MÛSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Vu iméni překmurszke evang. sinyorije reditel
i vödávnik: FLISZÁR JÁNOS, Murska Sobota.

Rokopiszi sze morejo v Puconce posilati.

Csek racsuna st. 13,586; imé „Düsevni lysz“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvénsztvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplicsilo

gorivzeme vszäki evang. dühovnik i vucsitel.

Lübézen — Szrditoszt.

Piszao: HÁRI LIPÓT ev. dühovnik.

Vu onom vrémeni, gda je escse mit-
hosz kralüvao obri sztvorjenoga univerzu-
ma, v onom vrémeni gda sze je escse na
znánye 'zédna mladézen tó vcsila od
szvoji vucsitelov, da je zemla táksa, kak
eden tanyêr i na konci té zemlê sze pre-
metáva válovje morja — v onom vréme-
meni je 'zivo eden môder cslovek — Em-
pedoklesz, ki z batrivnov düsov i z
klücsom znánya gori scsé odprêti szkrivni
zápor 'zitka. I tüdi gori ga je ôdpro. Not-
ri je pogledno v szkrivno delavnico natú-
re i ka je tam vido, ono je dolizapiszao
v edno knigo. V toj knigi cstémo, da
szvét, 'zitek dvê môcsi ravnata. Edna je
dobrotivna, bláj'zena, — tó je lübézen,
tá drüga pa rüsi, opüsztása — tó je
szrditoszt. Histôrija szvéta je nê drügo,
kak premínyávajôcse kralüvanye lübéz-
noszti i szrditoszti. Ednök je lübézen na
vládi, stera réd posztávi, vküper prikapcsi
vsze, ka je dobro, cimprá, zida i bláj'ze-
noszt tori na pôt csloveka. Ali lübéznoszti
dobrotivno delo je szkoron escse nê go-
tovo, gda 'ze pride szrditoszt i doliporüsi
tiszto, ka je lübézen zozidala, razvé'ze,
szpotere, i na nikojszprávi vsze, ka je
dobro bilô na szvéti. I gda je szrditoszt
szvoje opüsztásavajôcse delo szkoncsala,
znôva sze poká'ze lübézen i z szvojev
méhkov rokôv vküper szprávi potrête csrep-
nyé, znôva gorizozida, ka je lagvija, hü-

dôba doliporüsila, bláj'zensztvo, mir bla-
goszlov i dobrotivnoszt prineszê med lüd-
sztvó, stero za krátki csasz cslovecsa szr-
ditoszt i neszmerna bojna pá doliporüsi.

Vrémen sze hitro pascsi, ali naveke
pravica osztáne, da je szvét, 'zitek nê
drügo, kak veliki boj lübézni i szrditoszti.
Tüdi Szvéto piszmo nász na tó vcsi, da
nesztanoma dvê môcsi delate v nasem
'zivilényi. Edna nit vu nit tcsê, drü-
ga pa tó razpára. Dvê rôki dr'zite szpi-
ce na potácsi 'zivilénya, edna je naprêpo-
mága, naprêpela, drüga nazâ. Bôg, Ocsa,
Lübézen sze imenüje tá prva, Szrditoszt,
Satan, Vrág tá drüga. Jeli vidis Lübézen
vu nyénom deli? Za prvi pár lüdi lépi
ogradcsek, paradi'zom szprávi i vidis kak
hitro sze zglászi nepriátel i veliki szvétek
dr'zi, gda sze paradi'zom naveke pogrozi
za csloveka. Vidis, kak dene doli Lübézen
vu Betlehemszke jaszlice szvojega szvéto-
ga Sziná, vu kom sze grehsni szvét znô-
va porodi. Ali nevidis, da je nepriátel 'ze
pôleg nyega, Judás-Iskariôtes 'ze rogácse
z 30.-mi szrebrnimi pénezi. Biblia je veli-
ka peszem one tragêdije, gde sze lübézen
i szrditoszt, Krisztus i Satan, 'zitek i
szmrt bori.

Dobro nam szpádne, csi szi nazâ-
zmiszlimo na ono zláto vrémen, gda je
mér pazo z-szvojjimi perotámi na cslove-
cso bláj'zenoszt, gda szo lüdjé veszéli i za-
dovolni bili tüdi med szvojjim delom, gda
szo veszêle peszmi szpêvali, csi szo pocsi-
vali. Ali szrditoszt, mr'znja kak veliki

naszprotnik, je nevoscseáni bio, na cslovecsi vŭsztaj je nê mogao glèdati veszeljá i szmêja. Mr'znyo, bojno je zacšno med lŭdsztvom i zdâ sze je povno'závala nevola, trplêneye, povno'závali szo sze kôdisje, szírotinszka deca, poyéksávali szo sze cintorje. I za toga volo escse dneszdén lŭdjé kak szénca hodijo med trplênjom i 'zalosztjov. I pítamo sze: jeli bode szrditoszt escse dugo kralŭvala obri szvêta? Ár sze dnesz bori, szvajŭje brat z bratom, szin z ocsom, ocsa z szinom. Telko lagvije, telko nevoscseanoszti je szvêt nigdár ne vido, kak dnesz. Szrditoszt, nevoscseanoszt je escse tŭdi notriprisla vu híze lŭbéznoszti, vu cêrkvi dosztakrát csŭjemo, da krsztsanszki dŭhovnik hujszka prôti krsztsanszkomu dŭhovniku i prôti urŭgoj krsztsanszkoj cêrkvi.

Csí odgovor scsémo dobiti na ono pítanye, zakaj je med nami tak doszta trplênja i kak lehko sztânemo prôti tomi? Odgovor nemore drŭgi biti kak: da fecsasz nebode méra, bláj'zensztva, dobrôta na szvêti, dokecs vu cslovecsa szrdca nazâ ne pride Krisztusova lŭbézen, dokecs cslovek nebode postŭvao bli'znyega szvojeja kak csloveka, kak Bo'ze dête. Lŭbézen ne pozna nê verszke, nê dr'zavne, nê jezicsne granice, lŭbézen szamo csloveka

pozna. Tŭdi vszáka dr'záva, vszáki národ, vszáka cêrkev szamo z pomocsjôv Krisztusa, z pomocsjôv lŭbéznoszti more rászti, cveszti i szvojim kotrigam zadovolnoszt szpraviti.

Dvê môcsi sze borita za zemelszko, za szvetszko králevszto, Edna nam 'zitek ponŭja, drŭga pa skryno noszi. Mi lŭdjé ali szmo tálnicke Lŭbéznoszti, roké z-sterimi vekivecsna dobrôta britke szkuzé szŭsí, bolézen vrácsi, ali szmo pa delavci mr'znye, szrditoszti i tak sze po naseni deli vsze porŭsi, povno'závajo sze cintorje, britke szkúze, szíromastvo i pomenkáva 'zitek. Edno osztro rêcs csŭje dnesz cêli szvêt, vszáka dr'záva, vszáki cslovek: Sztoj! Odeberi szí edno môcs, jeli scsés szlŭziti lŭbéznoszti ali mr'znyi, Krisztusi ali Satani, 'zítke ali szmrti? Mr'znya, Satan i szmrť szamo trnye rodi i vu prepaszt vodi, ali 'zitek prihája med 'zalosztno lŭdsztvo, ró'zice sze razpŭsztiyo, csí Lŭbézen posztávi szvojo vládo na trônus, ár je Lŭbézen — 'zitek.

II. Presbiterov odebéranye.

Gledécs na pizsem szvedôszta djánye, na apostolov vrémèna pèldo i na Goszpodna cêrkvi vszákoga vrémèna znamenita goridánye i potrêbcsine

Pozványe 'zenszk.

Poszlov.: JUVENTUS.

Nikák je notrisztôpo v hí'zo, pocsászi, natiho. Edna mláda 'zenszka. Z-povisznyenov glavôv je sztôpila k onima dvôma, v hí'zi bočôcsima sztarcoma i brezi rêcsi szí je doli szêla na eden velki, bársnatni sztolec i z rokámi szí je zakrila obráz.

Na zádnye pocsaszi na tiho pregovori tà sztarêsa 'zenszka, ki je ne bila drŭga, kak mati té mláde:

„Ze pá, moja csí? . . .“

Tá mláda je z glavôv kumnola: „Ze dvá dní, ka szem ga niti vídla nê. V gojndno je prisao domô z blatnim gvantom, z blèdim, z mantránim obrázom i z-práznoy 'zebkov . . .“ Mati je k nyê sztôpila, bô'zala jo je po licaj, erkavsa: „Bojdi batrivna, Mártha!“

Tá sze je zajôkala: „Nemrem du'ze vósztáti, nikak nemrem! . . .“

Sztarka jo je prijéla za obê rokê: „Rávno zdâ mores mocšna biditi! Razmis? Rávno zdâ ne szmês dopisztití!“ Ali ta mláda szí je 'zalosztno zdehnola: „Tŭhinci pridejo vszak den, obráz nyim je ômuren, recsi osztre . . . Csákajo mi na mo'zâ. Proszijjo, grazijjo sze, naj nyim piácsa dŭg i prinasz nigdár nega pénez. Jasz nemo sla nazaj! Szramota, preklenszto, drŭgo nikaj nega tam! Nemo sla nazáj!“ . . .

Sztarka jo je dale gládila, bô'zala: „Pa itak nazáj mores idti! Pri dômi ti je meszto i tvoj dom je vecs tam!“

Tá mláda szí je na tó bô'zajôcsoro rokô nag-nola glavô i jócsics jo je kŭšŭvala.

Zdâ sze je sztarec oglászo, z-tŭhimi, csednimi recsámi je zacšno:

„Nemas isztine, Mártha! . . . Zenitev je nê kaksza pogodba, v-steroj je vôpovédano —

— 'ze pri prezbiteroch odebéranyi, vnôga mámo pred szebom meti ino paziti.

Pôleg evang. materé cêrkvi usztave glavnoga principiuma, v-nasoj cêrkvi tak právd (zakonov) rédba, kak ravnanye, vszigdár pôleg vszê vernikov gmajne vkŭpnoga obcsnoga gyŭlésa szkoncsanya tece. Cêrkevne obcsine (gmajne) gyŭlés odebéra cêrkevnoqa tanácsa, ali szí prezbiteroch kotrige.

Gmajna odebéra . . . Zaisztino je tó prelêpo pozványe i jus, csi z-tém jusom, z-tôv szlobodscsinov z-szamosztojnim ravnanyem hodêce prevelike podgovornoszti znányem i obcsŭtényem 'zivémo. Na dúgo vrêmen potrdi szvojega szpráviscsa fundament ona gmajna, stera te, gda szebi naprêhodêce voditele odebéra, pôleg dŭsnevészti, z-evang. krsztsansztkov zrêlosztjov csŭti ino csini. Ali jaj nam, csi sze toga naszprotno poká'ze'vu 'zitki; gda odebérávcí nedr'zijo pred szebom gmajne szvétoga cila ino interesza, nego z-tém naszprotno cilanya i namenývanya podpérajó; od szebicni hasztkov gnáni, od hŭdi náklonoszt vodjeni, nevrêdne posztávijo na cselo szv. materé cêrkvi. Neszrámmo csinénye, 'zgajócsi spot je na cseli gmajne, csi z-autonómiov hodécsi jus i szlobodscsino, neposteno, z petámi klacsvi, szami szebé oszramotímo, szebi nevrêdne voditele pomoremo na obládnoszti — na oszmehávanye i spot nasim nepriátelom.

Evang. gmajne, gda pôleg szamosztojne vládnoszti jusa szebi voditele odebérajó, vu vrêli, ponizni molitvaj májó k-Bôgi zdŭhávati, naj nyim podeli Szv. dŭhá môcs na preszvetenyepámeti i na dobro ravnajócsi blagoszlov, da szvoje zavŭpnoszti szkázanyem li szamo te vrêdne, te „nanyé“ valon pocsesztijo i tak v-tó dôb vu ti szvoji odebráni vóli, szvojo volo vidijo i nájdejo gori . . . *Vu tom viszi szamosztojnoszti!* Naj neodebéra gmajna táksi, ki „goszpodŭvati, vladáriti“ scséjó, nego, ki szo sze za voditele za vrêdne, za verne poszvedocsili vu szlŭzbi, vu steri sze prezbiteroch postenoszt i pozványa principiumi nájdejo. Szpômenmo sze, kakse szpôdobnosztí szo 'zeleli apostolje od oni, na ké szo Goszpodna csêrde vodjenje zavŭpali vu gmajnaj. Koga na presbitersztva csészti pozovémo, on i dneszdén pred cêlov gmajnov „dobro szvedôszta djánye“ more meti. — Vrêdnoszti, szveitszka prêdnyszti, szo escse nê zadoszta, ka bi i zednim na „nyé“ valón bili. Csi sze gmajna nedr'zi v-prvoj vrszti evangelioma rêcsi i 'zelénya, teda szvoje interese zakocka; — i da nê szamo ednôk tó vidimo, ka Bo'zo rêcs neposzlŭhsajócsse, k-Krisztusovoj vecsérji od dugsi vrêmenov mao nehodêce, tó je tó krsztsansztki vernikov dŭhovne du'znoszti zametávajócsse kotrige posztávijo vu voditelov redovék, sze nemamo csŭdŭvati, csi med cêrkvov i tanácsnicov, med molécsov gmajnov i tanácsnikov seregom edno prázno

telko dam, telko 'zelem i csi je od edne sztráni kakse zmênkanye, po fiskálisa i k szodniji be'zim. Nê, 'zenidev je dvê dŭs szkŭpno bojŭvanye i iszkanye toga právoga blájzensztva. Steri je krepsi, modrêsi, bôgsi, tiszti more vecs áldova prinesztí za tó blájzensztvo. Te eden je odgovoren za toga drŭgoga dŭso. Ti szí tŭdi odgovorna za szvojega mo'zá. Vsze mores szprobatí, da bos ednôk odgovárjati mogla pred tem vekivecsnim Szodcom. Ne szmês ga pŭsztití vesznoszti! Mores ga oszloboditi od pogŭbelnosztí. Mores áldov prinesztí i tak vözprêsatí od sorsa, ka ovak nescse datí. Mores poiszkatí i szpoznati szrcé, dŭso mo'zá tvojeqa i tak ga pridobiti za boj szkŭpnoga blájzensztva. Persze, tó je bole 'zmetno, kak k fiskálisi idti i raz . . . . . sze! . . .“

Té mláde 'zenszke têlo sze je trôszlíc od nazájadr'zánoga jocsa. Tá sztarka je z-szkuz-

nátimi ocsámi poglednola na szvojega sztároga mo'zá.

„No nê, Mártha? . . . ne jôcsi sze! K blájzensztvi nê szkuzé trêbê, nego 'zitka — batrivnosztí — mocsno volô i vnogo dŭsne môcsi. Razmis? Tó je potrebnó!

No, hodi blíze, szedi szí mi k nogam na sámrii, na tvoje sztáro meszto. Jasz mo tî gládo vlaszê, kŭsnem tvoje szkuznáte ocsi, kak nigda. Csít, mála Mártha, sztári apa do ti pripovedávali . . .

Ednôk je bŭo, gde je nê bŭo, eden lépí sztarec. Té je meo edno kraszno lépó csér. Goszpodin Bôg jo je zagvŭsno v-szvojoj nájbôgsoj vóli sztvôro. Z szuncsavni trákov i z dobre vôle nyê je sztvorjena dŭsa, z-právoga csisztoqa zláta szrcé. Bila je, kak máli angel. I Goszpodin Bôg je velo: Ka je dobro, naj bode tŭdi lépó. Z edne velke kosare, stero szo an-

meszto „võtloszt“ nasztáne, steroga nevaren nászhaj je ocsividen. Verosztújmo, da vu církevnoga ravnanya presztóri sze na kázajócse neszpodobnoszti neglihajo szvétoga pizsma ete recsi: „*Doszta je ji pozváni, ali malo je ji odebráni.*“

Ka mámo tak nájbole pred ocsmí meti pri presbiterov odebéranyi? — Li szamo tó jedino pravico, ka sze za presbitera li szamo vréle vere, pobo'znoga znásanya, neszebicsni, na áldovnoszt gotovi verníki májo odebérati. Od presbitera nika menye nézelémo, kak nasa szv. m. církev od vszákoge zavédnoga verníka po pravici zelé.

Tak má záto gmajna odebérati szvoje naprê hodécse, da sze vu m. církvi te najsztvétési jus, v-szamoládnoztí (v-autonomiji) potrdjena szlobodscsina tak osznové vö, da církvi Goszpöd szam lehko „Amen“ pové na odebéranye i v-tó dób verníki náidejo one, stere szo iszkali, tó je tó zadobíjo tákse vodítele, stere 'ze dobro poznajo. Ár je potrebno, da v-odebéranyi na szlú'zbo te odebráne, te vrédne, áldove znásajócse, na církevní ópravíc szpunyávanye gotove pocsaszti i posztávi za vodítele.

Goszpodna nasega k-nam nagnyena miloscsa naj blagoszlovi i varje nase gmajne, tak da sze vszígdar i povszud náidejo pozváni, na tó pripravni, volni verníki, stere dobro szvedósztvadjánya sznáj'zijo, steri vu verebratov zavüpanya

znásanyi Goszpodna zezávajócso rêcs poznavsí, z-řadosztjov, z-dobrov volov, szpunyávajo na szêbe od Jezus Krisztusa vzéto szlú'zbo.

Od církevní tanácsnikov, prezbiterov kot-rig odebéranya obhod popólnê církevní zákonje szpisújejo naprê. Za presbitera sze vszáki 24 lét sztar, pobo'znoga znásanya i 'zitka verník szlobodno odeberé. Odebráni sze na sészt lét vrémena v-tó dób odeberéjo, ka sze ji polojno na trí-na trí lèta znöva odebéra. Preszbiterje sze vu szvojo csészt pri prilíki Bo'ze szlú'zbe szpelajo notri i pred licom gmáne naszledüvájócso priszego denejo doli:

„*Jasz N. N. priszégam na 'zívoga Bogà, kí je Ocsa, Szin i Dùh szvétí, ka církevnoga tanácsnika (prezbitera) csészt pôleg církevní zákonov i pravil, pravdeni szkoncšany i navodíl verno bodem szpunyávao. Gmajne naprêidénye ino ócve-tek pôleg moje mogócsnoszti bodem naprê pomá-gao i dü'noszt szvojo szpunyávao. Tako mené Bóg pomori! Amen.*“

Szveklo je tak, ka presbiteršzko csészt jedino on má z haszkom szpunyávati, kí pôleg toga, ka je „nanyé“ valón, pozna nase církvi zákonov, pravil zrendelüvanya, pozna autonomie szamoládnoztí bívoszt i té v-preminócsi zvirni hipaj vöszprobano vrédnoszt, pozna nase církvi vezdásnyo sztávo i nyé ópravice. Vsze tó, stero je evang. zavédnoztí i pozványa dü'noszt. Z-recsjöv vu onoga lasztníki, kí z-priszegov oblü-

gelje prineszli, je na nyô szipo vszakeféle lépe rô'zice Erdécse rô'ze szo nyé na líca szpadnole, béli liliom na prszí. Tákša je bíla, kak kralica v országi lepote i dobróte.

Ocsa nyéni je z ocela büo sztvorjen. Visziki, z-szêrimi bajuszami. Nígda, za mláda je generális büo. Escse zdâ je tak krepko meo segó gúcsati, da bi cêlomi regementi komandéro. Vszígdar je sziguren, ednáki cslovek büo, ár ga je rano odsztávo cslovecse düse té bole míli tao: 'zenszka.

Na eden lépi, szprotolésnyí dén pred poldnévom je csemerno treszno z dverami i vö na nyé je szkricsao:

„Kláríka goszpódicsina naj príde notri!“

V drúgom megnenyi je 'ze tam sztála Kláríka, z tühim szmehom sze je priblí'závala k Ocsi. Ali gda je zarávala nyegov sziguren obráz, presztraseno je sztánola na pô pöti. Sztála je, kak edna béla rô'zica na rapporti.

„Té skrbetas, pizsács je pá tü büo?!“

„Ja, apa, Dénes je tü büo.“

„Kaksi Dénes?“ — vu'zgao sze je gori sztarec.

„Vadai je tü büo“ — poprávila je vö szrame'zlívo deklína.

„Vecs naj nogò ne dene esze notri, zadoszta mi je z-komedije!“

„Ali lübléni apa! . . .“

„Nicsvrédnomí skrbetasi szem né zráhno csér. Vöszki prsz figura! Te ov itak níkso formo má! . . .“

Z Kláríkiní lic je krv vsze v szrdcé zbé'zala. Bléda, kak oranyeni béli golób je sztála tam i na prszí szí je sztisznola rokò. Te'zko, szcsaszoma nyé je prísła na vúsztá rêcs, kakpa gda stoj szvojega szrcá nájvékso tájnoszt zavüpa na tó vöpvédano rêcs:

„Drági apa, jasz ga lüvim.“

bi té csészti szpunyávanye, sze morejo vu duplinszkoy meri náidti i bidti dobro djánya szvedôszta.

Pri presbitêrov odebéranya znotrênyi dobri lasznoszt, kak sze v-ti visepovêdani vidi — sze 'ze naprê vözapré tó, ka bi cérkevne voditele szamo z-prémocni, pred lüdmí v-prêdnyosztí sztojécsi, imeniti famillij redôv trbelo odebérati, tém bole je potrêbno i pravicsno, da vu tanácsi, vu presbitersztví cérkevne obcsine z-vsákoga réda verniki jesztejo zavúpnikí. Tó je nevta-jeno môdro i gvúsno csinênye, da vu cérkevnom i gmajnszkom kríli sze necsini oszob prebêranye i ni eden réd verníkov sze neobcsúti za zavrzenoga i nede zrok vu gmajni za prêdnyosztí volo zburkanya i szvajüvanya. Neszmi sze tak glêdati na koga sztan, na vrêdnoszt i Bôg zná kakse prisztranne zadêve pri prezbite-rov csészti napunenyí, nego vszákomi „nanyê“ valón verniki, kí má nágib i vrêdnoszt na tó, da sze za prezbitera odeberé, sze nyemi more podati mogôcsnoszt, naj on tüdi má priliko vu Goszpodna vinográdi delovati i szvoje dühovne szpodobnosztí szvétoj materi cérkvi poszvetíti.

Nájlepsi je li rojsztni kráj!

Juventus.

Kí szte odisli z-szlovenszke krajine
Dalecs v-drüge, tihinszke domovine,

Tü szte povrgli materszki dom i nász;
Oh tak milo, tak milo mi je za vász
I zelem vász i csákam vász vsze nazáj,
Ár nájlepsi je li, vörte, rojsztni kráj!

Csi je belêsi krüh, masznêsa hrána,
Ka vam tihinszka domovina dáva,
Itak, gde sze vam je zibel zibala,
Pri nyê mila mati nôte szpêvala
I gde pokriva zemla ocsákov práj;
Nájlepsi je li, vörte, te rojsztni kráj!

Tü, gde szte sze vcsili Bogá moliti,
Kak deca, prve sztopáje vcsiniti,
Gde sze vam je szrce prvics zalúbilo,
Gde szte poznali vszak grm, vszako ftico,
Csüli szlovenszko rêcs po doláj, brgáj —
Nájlepsi je li, vörte, te rojsztni kráj!

Ledave, Mõre sumécse válovje
Píta: Gde szte mi cserí, gde szinôvje?
Vszako ütro szo rosztatne korine
Od 'zalosztni szkúz szlovenszke doline,
Stera szí csáka, zové sziné nazáj:
Pridte, pridte — nájlepsi je rojsztni kráj!

Z goricskoga tú'zne nôte csüjemo,
Dekle, decski namilo popêvajo:
Oh pridte, szesztre míle, bratje drági...!
I tó sepecsejo, borôvje sztári
Na lêpi, zeléni goricski brgáj;
Nájlepsi je li, vörte, té rojsztni kráj!

„Niti familije nema! Ovoga ocsa je jezer-
nik“ — csemerio sze je dale sztarec.

„Jasz ga lü bim . . .“

„Nema nê csészti, nê szlú'zbe, té ov je pa
velki goszpôd . . .“

„Jasz itak nyega lü bim . . .“

„Nics vrêden lump i kártas je . . .“

„Drági apa, jasz ga lü bim . . .“

Generális sze je razcsémero. V kaszáni je vcsen büo, ka je on edini zapovednik, koga vszaki bôgati more. V szvojoj dr'zini je tüdi vszaka koga tak osznávlao, naj pred vszakim szvéta bode nyegva zapoved. Z-tem sze je nê doszta brigo, kak je sors v nyegvo dr'zino edno lêpo rô'zico poszádo, stera miloscsino i lübézen 'zija. Tak je odprávló 'znyôv, kak z kaksim káplárom.

Zdá ga je pa rávno razdrá'dzila Klárikina okornoszt, z-sterim je — kak szí je on miszlo — prôti dobromi glászi familije zazgrsila. Nazáj szí

je szklaoké, malo sze je naprê prigno i z
nogôv je düno po pôdi:

„Zadoszta mi je bilô! . . . tak bode, kak
szem pravo. Somvári de ti mô'z, tisztoza lumpa
szí pa zbij vö z gláve. Tak bode! . . . Lehko
ides! . . .“

Ali Klárika je nê sla, obráz nyê je escse bole
blêdi posztano, z-trepetajôcsim glászom, ali itak
bativno je odgovoríla, ka ráj merjé, kak bi pa
k táksemi sla, steroga ne lübi.

Ocsa nyê je krátek odgovor dao: „Tak bô,
kak szem pravo. Da pa naj navôke dokoncsa-
mo tó stükanye, vütro sze zarôcsíta z Somvá-
riom. Idi!“

Na vécsar je Klárika pá pred ocsó sztôpi-
la. Sztarec je pitajôcs pogledno na nyô: „No
Klára, szí csednêsa posztánola?“ Ona je pa
vküperszklényenimi rokámi, z szkuznátimi ocsá-
mi odgovoríla: „Nemrem, drági apa, nemrem!
Rájmo domá tak 'zívela. Csi me nescsete dati
onomí, koga lü bim, ne szilte me k onomí, koga
nemrem lübiti . . .“

VARGA ENDRE.

1850—1931.

Te szmrí ino vecsne premínyenoszti, stere sze niscse nemre ognoti, je tüdi áldov posztano toga leta febr. 3. dnéva Varga Endre, G. Petrovszke evang. gmajne, vu pokoji 'živöcsi, veren kántorvucsitel, v 80 lét sztaroszti szvoje.

Varga Endre, pröszti kmetov szin, je rodjen 1850. leta márcia 20-ga dnéva v Bezi ji (Györszka 'zupanija). Ti pröszti kmécski roditelje szo szvoje rázumnoga sziná po szkoncsanyi lüdszke sôle, na tanács szvoje gmajne dühovnika vu szrédnje solé i vucsitelisce v Sopron poszlali. Z dobrim nászhajom szpunivsi szvoje vseenyé, je za pomo'znoga vucsitela v evangelicsancom znamenito meszto, v Nemescsó priso. Dvé leti je szpunyávo tü szvoje pozványa szlü'zbo. Kak vu zréloga mladénca szrdci, tü sze je zbüdila lübézen, z sterov szí je djao za 'zitka pár i sorsa tálnico Nemescsója rodjenico: Hidegh Er'ziko vu 1872. leta aprila 15-ga.

Z-Nemescsó-ja je v Tét pozváni za pomo'znoga vucsitela, ali komaj je preteklo edno leto, je nyega G. Petrovszka evang. gmajna pozvála za kántor-vucsitela. 1871. leta je nasztöpo tü szvoje szlü'zbo, stero je 1924. leta osztavo i odisao vu zaszlü'zeni pokoj.

1871—1924 tö je 53 lét rázlocska. Vise pô sztotine, keliko dela, keliko trüdov na tézkom

pöli osznávlarýya. Blüzi edno celo vrszto cslovcega 'zitka je tálnik nyegovoga osznávlarýya. Nyegovoga pozványa té'zköcse, trüd i delo nájbole známo tak ceniti, csi známo, ka je nasega jezika, to je jezika szvoji vucsenikov në razmo, nego kak ta deca a-b-c, tak sze on nas, (nam nigdár neprepovedani!) jezik návcsö. Ár je bio mö'z, ki je vsze zádive obládao i tak vu szrdcaj szvoji, dneszdén 'ze do 60 let sztari, vucsenikov nájlepsi szpömenek nihao. Hito je szvoje vucsenike navcsiti na to: Bogá sze bojati, bli'znyega lübiti, matercérkvi verna kotriga, domovini veren pörgar bidti i vu 'zitka vihéraj obsztáti. Isztina-pravica szpárana z lübéznosztojov i neszklzivá pobo'znoszt je bio vorcan nyegovoga 'zitka. Tö tak vu söli, kak vu obracsáji z-lüdmí. I csi sze je szrécsao zádivami pozványa, 'zitka pokoj je najsaö në szamo vu glászi, nego i vu razményi ete szvoje lübléne peszmi: „Kak k hladnoj vodi jelen“ z-szrcá szpévajocsi vu cérkvi, pokrêpo szvoje i drügi szrdce, na boj vszákdenésnyega 'zitka.

Dökonsani je boj, on pocsíva, ali nyega szpömenek 'zivé vu szrdci ti nyegövi.

Februára 5-ga je szprevodjeni na pocsinka meszto, na stero je szprevájao nyega veliki serég nyegövi vucsenikov; cela Petrövszka gmajna. Pri hízi szem dr'zao predgo podpiszani. Vu cérkvi Heiner Géza Hodoski dühovnik. Na brütivi Fenyves Károly, Hodoski kántorvucsitel v

Ali ocsa je szkívo z glavöví: „Nega pomá-ganya!“

Prisla je edna 'zalosztna, z-szkuzami puna nöcs. Na drügi den, gda je toga od ocsö vöodebránoga bogátoga mlado'zenca hintöví sztano pred hí'zov, Klárika je zgrábila szvoje bēloga mujceka, k szebi je vzéla molitvene knige, pokojne materé kēp i prēk po ogradcseki je odisla z-dömi.

Vádai Dénes, brezi szodnijszkoga ekzámena bodöcsi szodnijszki notárus je rávno na sé-tánye scseo idti, gda je generálisova Klárika na nyegov prag sztöpila z molitvenimi knjigami v ednoj i z bēlov mujcikov na drügoj röki.

„Apa szo me pregnali — právla' je jócsics — i zdá, jeli mujca, szva szamē osztale.“ Jócsics je küsnola bēlo mujco.

V ocsáj V. Dénesa je zablisketo plamen csiszte lübéznoszti. Pár récsi je pravo, ali v té je vsze notri bilö: „Drága moja zaröcsnica!“ Küsno nyé je rokö. prvle deszno, potem lévo i nazádnye escse bēlo mujco tam, gde jo je Klárika küsnola, ár szta sze dvé zavüpale — kak

je Klárika právla — na nyegvo postenoszt.

V. Dénes je szvoje göszte k szvojoj krsztnoj materi odpelao do zdávanya. Probala szta toga razburkanoga ccsö pomiriti, ali zöpszton. Na tihoma szta sze zdalá i v-edno prösztno sztanoványe szta sze zoszeliá.

Zaprva szta bláj'zeniva bilá, 'zivela szta, kak dvá golöba. Klára je prilicsna i szkrbna 'zenszka bíla. Z szvojev szkrbnosztjov je povéksala tiszto malo, ka nyé je mö'z priszlü'zo. Lepö je znála strikati i képe málati.

Ali szledi sze je szkázala V. Dénesa práva natura. Dober cslovek je büo, ali szlab karakter. Med tiszti milion i milion lüdi je szliso, kí vedno scséjo tö dobro csiniti, ali tak dabi në meli düsevne möcsi za tö i csinijo tö lagvo, ka pravzaprav nescsejo. Zacsno je gavalersztvo spiláti. Lēpi, drági gvant szí je dao sívati i vsze betezen je büo, csi je në mogao kúpiti, ka sze nyemi je ocsam povidlo.

Klára je vidla vsze tö, ali nikaj je në právla, nego z dvojnöv szkrbnosztjov je strikala, málala. (Dale.)

pokoji, szo vu imeni vucsitelov vzeli szlobod. Vu imeni gmáne i vucsenikov szo vzeli szlobod Bohár Ádám gmajnszki blagajnik. „Blázeni szo ti mrtvi, ki vu Goszpodni vmérajó, ár szí pocsi-néjé od ópravíc szvoji, nyihova dela je pa bodo naszledüvala za nyimi.“ (Jan. ozn. 14, 13)

G. Petrovci, 9. II. 1931.

GODINA.

Placsna peszem.

1931. febr.

Zaszpímo bár, né naveke,
Dike zorja sze odpré,
I vszém v-Bôgi preminôcsim
Nôvi 'zitek prineszé.
Ki szvoj szén vu môrja krili,
V-nezmernoj globocsini,
Od nász dalecs v-brég, dolíni
Szpíjjo, vu Bo'zem miri.

Csi zgübímo drági nas kincs,
Od nász verno varvani,
Odrngnyeni z nárocs nasi
Je britko 'zalüvani. —
Okôli groba placsnoga
Vidôcsi, vsza szo totá;
Ocsi napunijo szkuzé,
'Zaloszt obszéde szrdcá.

Zaszpímo bár, — né naveke
Nász grob vu szé' nezapré,
Blájzeni boj, oh Goszoodne,
Ka szí vü'zgao poszvét té,
Kí nász k-nebeszkoj szveklôcsi
Pelas prék groba nôcsi,
Gde nam znôva gorizíde
Vekvecsni poszvét dike.

Zaszpímo bár, né naveke;
Dike zorja sze odpré,
'I vszém v-Bôgi preminôcsim
Nôvi 'zitek prineszé.

— F. J. —

Otrokom.

Dvâ dobriva prijátela.

Pripovejst z-poganskoga svejta. Pisala: Ana Öhler,
prest.: Üllen M. d. s. (Nadaljâvanje.)

Kak se je Dávid prebüdo si je mislo: „Ah škoda, ka je že dén.“ Ár so se té lêpe zvêzde skrile, nad šterimi se je tak veselio, ali edna je záto li v-nyegvom srci ostála, tista od štere je tak lübléno senjao.

Popoldnévi so se pelali po voski vilicaj skoz ednoga vélkoga velkoga váraša. Dávid je bliščéč glédao se pa tá, na to vnogo lüdstvo, pa na vsefelé lepote, štera je ešče nigdár né vido. Ešče slačec, šteri bi njemi najbogše spadno, či bi ga samo dobo. Se, se njemi v glavi vrtelo od same lepote. Zagvüšno si je mislo „je Nadira svétek né lepši bio.“

Na to je nemirovno mater pitao: „Povej mi dônok, je to naš svétek? Ka je to vse tak lepo.“ Mati je samo z glavov kimala: „Né Dávid.“ Dônok kak so se dale pelali je Dávida lêpi rdáči ropček ščista moker bio od sami skuz.

Nasrečo so prišli ednok do mesta. Tú je dosta, dosta mále decé bilo, z-šterimi se je on lahko špilao. To je ščista fajna bilo za njega, ka je dônok malo na váraš, pa na cukér pozábo.

Tú ga je erjávoga farara čerkica pelala v-nyuv lêpi ogradček pa nyemi je nyuve korine pokazala, naslednye ešče lêpo krstšansko cêrkev. „Tú“, právla je „prebiva naš Bôg.“

Kak je kméče grátalo, prijao je Dávid mater za rokô. — Ka mislite, na glás njemi je bilo srdcé od velkoga veseljá. Zdâ, zdâ de jon ja tú ednok svojega Bôga vido, pa to tú ščé Nádirí povedati, kak krstšanski Bôg vó vidi. — Svêč bliščenyé je temnelo notri stopajoče. Že je dosta krstšanov tú bilô, šteri so nanizili glavé i so se k-Bôgi molili, ali gde je Bôg?

Tam ščista naprê je stao eden, šteri je ščista nači vóvido, kak pa ovo drügo lüdstvo. Té je bio v-eden dugi čaren gvant oblečeni, pa je meo eden velki bêli mašlin i nyegov obráz je bio ščista drüge fárbe, kak pa ovoga lüdstva i nyegovo cêlo vóvidénye je prijaznivo bilo. Tô je zagvüšno — zagvüšno — (Bôg). Dávid se je stisno na mater pa jo je pitao: „je tô Bôg?“ Mati je z-drsélnostjov na Dávidova vüsta rokô djála: „Tüho, tüho tô je eden dühovnik, dête — eden bêli düševni pastér našega Bogá! Nevéš, ka je naš Bôg nevidôči?“ Nádir je meo dônok li pravico. Dávidi je bilô, da bi nyemi štoj na hitroma nikaj lêpoga spotro. Hitro si je obráz z-maternim velkim ropcom pokrio i je kucao. Nahitro je čüo tistoga bêloga možá güčati, ja pa ščista li tak, kak so nyemi ájta pa mama pravli. Dávid je razmo vsako rêč, samo nyegova gláva je tak trüdna grátala, ka je zanikoj né mogao odpréte oči obdržati. Záto je včasí zâspao, pa je spao do gojndne, ešče bi notri v-dén spao. či bi ga nej pár spévanye prebüdilo.

Tak je preminilo več dnévov, ali Dávid je nikak nê veselí i zadovolen bio, záto ka je nê Bogá v-obráz vido.

Tô je bilo slednyi večér svétka. Ka so nyemi pravli: ka do se v-gojndno rano v-kordiji z-júnci proti domi pelali. Pred krstšanskimi šatorami so ešče ništerni ogen nalagali, proti nebi se je zdígávo svêče ednáki dim.

Dávid je rávnoč večerjao, gda je med lúdstvom nájvéksa steska bila. Kak je on tô vido, se je tá pústo pa je bē'zao za máterjov. Pá je prišao on bēli dūhovnik z-dúgov sérov kecov, ali dónok je prinesao v-svoji očáj samo lúbéznost. Vsepovsédik so se vtegiúvale rokê proti nyemi. Dávída srcé je fêst bilo od samoga veseljá. Ja — 'ze je do nyega prišao i je svojo bēlo trepetajôčo rokô na nyega čarne svetle vlasé djao pa je pravo: „Naš Zveličitel Jezuš Kristuš tú lehko v-takšega máloga deteta v-srdci prebiva — je tô nê čúдно?“

Dávid je bio pun veseljá, tak či bi nyemi tista zvêzda v-srdci svetila, od štere je v-preminôčoj noči senyao.

* *

Potom kak so krstšanye pá vsi domo prišli, Dávid je včasi šô k-Nadíri. Najšo ga je na veškom stúdenci. „O Nadír. tá pôť je bila duga, prôti domi. Jas ti mam telko za povedati, kâ se skoron nemrem včakati, ka bi ti povedao.“ „Si zdâ najšo tvojega Bôga?“ pitao ga je poganski pojbec: „Vido si ga na správišči?“ „Tam nê, ali On je v-moje srdcé prišao.“ — Nadír se je fejst smehao. „Ja tak právite vi vsi krstšanye“, pravo je pa je bežao odtec, ár ga je že oča zvao. (Dale.)

Szlovenszke peszmi.

Lêpe peszmi, odkéc szhájate?
Na szlovenszkoj zemli sze szpévate.
Na vász szunca trák obszēja
I rosze d'zúnd'z vam pôť poléva.

Ali vu britki szkuzaj sze kôplete?
Vu 'zalosztnom szrdci globocsino hodite.
Z-bregá i dolá sze csúje vas glász,
Decskam, deklinam sze szvétí obráz.

Da na peszmi, té lêpe recsi,
Szmejéjo sze li níkáki,
I te drúgi szam vu sebi,
Sze jôcse vu 'zalosztnom szrdci.

Szkrivoszt osztáne li na veke,
Odkéc prido lêpe peszme.
Rasztéjo znábiti vu püngradi,
Mládím decskam, deklinam vu szrdci.

JO'ZEF NOVAK.

Rázloczni máli glászi.

Radoszti glász. „Zapoved nôvo dám vám, naj edendrúgoga lúbite; liki szem vász jasz lúbo, tak i vi lúbite edendrúgoga. V tom szpoznajo vszi, kâ szte moji vucsenicke, csi iúbézen máte eden k-drúgomi“ (Jan. 13, 34 35.)

I. Alekszander kralá stímanye od nász. Z-dobro pridôcsov radosztjov szmo szl hsali, da sze je Ny. Velicsanszto nas szvetli král pred ednim zvönszke dr'záve veleposzlancom z nájvéksim prestimanyem i lúbéznoszjtjov vjavo od szvoji protestantszki podlo'zancov. „Protestantje — erkao je — szo preszvetseni, trézni i pascsilivi lúdjê, dr'závi lojájni i hasznoviti pôrgarje.“

Zrendelüvanye na verszko vcsenyé gle-dôcs. Z-radosztjov naznányamo, ka je miniszter vcsenyá zrendelüvao, ka sze vadlüványszko vcsenyé po materszkom jeziki more naprédávati vu elementárni i pôrgarszki soláj. Escse bole je pa veszélo, ka nasa cérkevna usztava, stera je potrdjena po Ny. Velicsansztví, zrendelüje, ka sze vadlüványszko vcsenyé vu vszê lúdszki ino szrédnyi soláj (gimnáziumaj) po solárov bo'ze szlú'zbe jeziki, doticsno po nyihovom maternom jeziki more szpunylvati.

Obszinszki cérkevni gyülês. Na podlági nôve cérkevne usztave te prvi obszinszki cérkevni gyülês februára 17-ga bode dr'záni v-Novom Sadi. Na tom szpráviscsi sze morejo pod sztreho szpraviti rázlocsne cérkevne regule; more sze szkóncsati organizácia nase obszinszke cêrkvi; zrendelüje sze odébranye púspeka i szvetszkoga obszinszkoga cérkevno-ga inspektora.

† **Csahuk Sándor.** Z-globokov boleznoszjtjov szmo zamerkali esze tô imé i pred nyé djáli kri'z, steri glászi vszákomi, ka Csahuk Sándora nega vecs vu seregi ti 'zivôcsi. Januára 21-ga je na szmrten szén zápro szvoje ocsi po blúzi edno leto trpécsem véhnnyi. Z-szprotolétjem 19 lét szí je mogao vu grob létzi ete lêpoga i velikoga trôsta mladénc. 1911-ga szept. 27-ga sze je v-Kri'zevci narôdo. Nyegova dobra mati vdovica ga je solárivati dála. Kak szrmaski díják je szkúszo doszta te'zav díjacskoga 'zitka. 7 zlôcsov je szpuno v-Szobotskoj gimnáziji, 8-ga pa v-Ptuji, gde je láni, 'ze beté'zen, matúro napravo. Potom je vedno vékso obládnoszt jemmao nad nyim grozen beteg. Zobszton je bilo ziszkványe zemelszke pomôcsi po spítálaj i sznatoriumi. Plaka sze 'ze za nyim tú'zna mati,

sztara sze brat i zláhta, obcsina, gmána i cěla nasa krajina, vém je on vrêlo zacsno delati zperom szvojm za dobro nasega vszega lüdsztva; poznáno je vsino szvoje imé vu novinaj nasi amerikanszki bratov, kama je posilao intereszantne glászi i artikuluse. Nyegov szprévod je jan. 23-ga tekao doli med velkim tájlemányom. Pri placсноj hízi szo Darvas Aladar križevszki dühovnik glászili trôstajôcse recsi, vu cêrkví szo pa Luthár Adam puconszki dühovnik jemáli szlobôd. Križevszki ogengaszilcov pëvszki khorus je pa pod vodsztvom Dsuban Jo'zef kantora popëvao placсне peszmi. Te eti rano dolivlomleni cvêt naj dale cveté vu nebeszkoj odicsenoszti!

Zahválnoszt. Isztinszko zahválnoszt vadlújemo vszém onim, ki szo na szprévodí nasega nepozáblenoga mrtveca v Csernelavci taovzéli, nász vu 'zaloszti nasoj priglednoli, ali vu kaksemkoli táli nam na pomôcs bili, i sterim szmo nê bili mogôcsi z-recsjöv zahváliti. — Szapá-csova i Dobraiova familija.

Anglêsko i zvonêsnye tíváristvo za biblije je pá na dvá nôviva jezika doliobrnoli biblijo; tak zdá 'ze po 638 jezika dáva vö biblijo.

Predszednik kínajszke republike je krsztsenik grátao. Predszednik kínajszke republike sze je prem. leto oktobra 23-ga okrsztiti dao. Krszt je Kuang domácsi dühovnik odprávlao vu nazôcsnoszti familije i zvonêsnyega minisztra, steri szo 'ze dugsi csasz krsztsanye.

Szamovolní dári na goridr'zánye Düsevnoga Liszta. Z-Sobote: goszpá Dobraica 100, Gorza Péter 5, Rehn János 10, Krancsics János 10, Fliszár Lajos 5, Jarnevics Peter 6, Novák Stevan 60 D; z-Martjánec: Skrabán Stevan 10, Üllen Stevan 4 D; z-Nemcsavec: Pintarics Vince 5, Zelkó Miklós 2, Szinic József 2, Csarni József 2, Heklics Kálmán 2 D, z-Csernelavec Vucsák János 2 D, z-Gederovec Krányec Péter 10, Skalics De'zö s. upravitel Moravci 30 D, Kercsmar Mihály Markisavci 2 D, Luthár Jo'zef (Marcina) Szebeborci 20 D, Külits Mihály fární kur. Brezovci 5 D, ml. Kúhar Stevan Martina Puconci 3 D, Franko Ferenc kovacs Puconci 20 D, Weren Jo'zef veletrgovec Celje 70 D, Cipott Károly Polana 2 D, Vukan Lajos inspektor D. Lendava 20 D, Varga János kurátor D. Lendava 10 D, Banfi Béla Lemerje 10 Din. — Radi bi nadaljávali! Szrdcsna hvála!

Lépi dári na Diacszoga Dôma podporní fond. Z-Milwaukee szmo lépe dáre dôbili.

Darúvali szo: mr. Jenő Szinitz Vancsavész 6 dol., mr. Alajos Kovacsics Kupsinci 2 dol., mr. Franc Marics Borejci 1 dol., mr. Mihaly Persa z Polane 6 dollárov, szkúpnó 15 dollárov. Obilno szo nam plácsali nase kalendarije tüdi. Vsze tó z szrdcá zahválimo vszém etim dobrocsinitelom; nájbole pa nasemi vernomi, pobo'znomi zemláki, Persa Mihályi, ki szo 'ze vecskrát tak lepô vöpokázali szvojo lübéznoszt i szkrbnoszt do nász. Naj szlú'zijo eti milodári Bôgi na diko!

Posta. Alex. Gombotz Allentown. Pënéze na D. Liszt i za kalendari zahválno prijali. Vsze je vrédi. Z-toplim pozdrávom!

D. Lendava. Ev. 'Zenszko drústvo je febr. 8-ga melo szvoje rëdno létno szpráviscse. Zeb-ráni szo tüdi csezstniki, navéksa ti prvësi nazáj. Predszednikojca Siftar Gezova, podpredszednikojca Skalicsova Luthár Sári, pëneznikojca Gábor Vincejova, tajnik Skalics S. dühovnik. Drústvo má vezdaj 50 kotrig. Na zvonszki-, orgolszki- i drúgi fondaj pa má tó málo, ali vrêlo drústvo 21,510 Din. vktüpszprávlene gotovcsine. Tak delajo aldüvajôcs te pobo'zne 'zene vu naszledüvanyi Jezusa.

Turobni glászi. Jan. 18-ga je po tézkom trplënyi osztavo nasz na Gorici Horvath Janos 8 lét sztar solár; iszti dén tüdi Zrinszki Jo'zef v Moscsanci, sztar 61 leto; vu lêpoj sztarovicsnoszti sze je odszelo domô jan. 19-ga v Lemerji Dervarics Stevan sztar 86 lét; — dokoncsala je szvoj be'záj jan. 24-ga verna mati Mõrec Terezia v Puconci, sztara 64 lét; liki szëri Simeon nasz je osztavo jan. 28-ga Novák Jo'zef v Salamenci, sztar 87 lét; — rávno tak liki szëra Ana sze je odszelila iszti dén Szecs-ko 'Zu'za v Predanovci, sztara 80 lét; — povêhno je vu szvoji 28 létaj febr. 6-ga na Vanecsi Berke Lajos; — rëso je te Vszamogôcsi febr. 13-ga od 7 létnoga trplënya Vukan Terezio v Brezovci, sztaro 62 leti. — Obcsno tájlemánye je napravila preráhna szmrt Dr. Goljevscsek Jo'zef fiskálisa v Szoboti, mláda vdovica, szlabi szírotici i tesanovszka Kúharova familija ga 'zalújejo predvszem. — Naj májo vszi szladtek grobszki szën i blá'zeno gorisztanënye! Nyé 'zalüvajôcsim pa naj dá vszega trôsta Bôg vu nyegovoj szvétoj völi szí pocsinóti!

Düsevni Liszt má v Puconszkoj fari 398 naprêplacsnikov, 30 vecs, liki prvëse leto. Evan-

gelicsanszki Kalendaru szi je szpravilo više 500 drú'zin.

Prekmursko evang. mladinsko društvo v Puconcih bo imelo svoj prvi občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, 1. marca 1931 popoldne ob 1 uri v šolski dvorani (pri cerkvi) osnovne šole v Puconci. Dnevni red: 1.) Otvoritev. 2.) Overovljenje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 3.) Kratka zgodovina društva. 4.) Poročilo tajnika. 5.) Poročilo blagajnika. 6.) Člana-rina za leto 1931. 7.) Volitev novega odbora. 8.) Program dela za l. 1931. 9.) Predlogi. 10.) Slučajnosti. Vodstvo vabi vse prijatelje društva, da se udeležijo zborovanja. — Flisar Karel predsednik, Temlin Štefan tajnik.

Ljubljana. (Z-„Neues Leben“ časopisza) „... Zvôntoga naj tûdi eti naprêdâmo, ka je v Ljubljani vu obcsnoj bolnici edna deklina z-Prêkmurja malo pred szvojov szmrťjov vu nyé-nom zâdnyem boji katholicanszka naprâvljena, potom, ka je za csasza nyénoga sészt tyeden-szkoga bivanya vu bolnici od farara ino od goszpôj evangelicsanszkoga zenszkoga drústva poprêkno vszâki drúgi dén obiszkana, ofrisitna-mi, z-szâdom itv. obdarťvana ino Szvêto ve-csérjo tûdi k-szebi vzéla. Pri zâdnyem obiszka-nyí je dühovniki naznanyeno, ka je deklina 'ze mrla, na stero szo dühovnik zrendelüvali, naj sze za nyô jama szkopa na evangelicsanszkom brúťivi. Da je szprêvod në bio glâseni, szo pi-tati dâli dühovnik vu píszárni spítála i eti szo nyim povedâli, ka je doticsna katholicanszka grátala i po katholicanszkom pokopana. Na naznanenyé ino prosnyo dühovnika, naj sze vô-dâ zrendelüvanye, ka evangelicsanszke bete'z-nike nedo mésali vu nyihovoj vadlûvánszkój ogvûsanoszti i je nihâjo mirno mrêti, je banszka csészt v Ljubljani preiszkávo zacsnola. Nisterne nûne okôli bete'znikov, kak sze vidi, szo toga mislénya, ka je nyihova glâvna dú'znoszt në obravnávanye, nego „povrnývanye“ evangeli-csanszki bete'znikov. Liki da bi bete'znice z-Prêkmurja z-vadlûvánszki zrokov prisli vspitao v Ljubljano.“

Velke znamenitoszti dátum je bio febr. 12-toga. Té dén je dao notri posztaviti vu szvojo palacso XI-ti Pius rimszki pápa nasi vrê-menov to nâjvékso csüdo: rádio. Szam szvéti ocsa je z-ôszetnim tálom dao prêk szvojemi pozványi tó nâsztavo. V-csetrtek popoldnévi ob 3/5 vöri je szam pápa sztano pred rádio i cê-

lomi szvéti je gucsao vu latinszkom jeziki. Csüd velika csüda! Eden krhki cslovek na ednom meszti gucsi i nyega glâsz cêli szvét csüje. Nâi-mre katholicanszki verebrajje szo poszlûhsali z-velikov nále'znosztjov med pobo'znim obcsütê-nyem szvétoga ocse govor. Cêlomi szvéti je, tim vervajôcsim i nevervajôcsim, mir 'zelo i porâcsao ino apostolszki blagoszlov poszlae vszém, pri sterom je tó 'zelénye naglâszo: naj bode na zemli edna csrêda i edet pasztér. Tó 'zelénye sze zagvûsno szpuni, ár je tó szam Goszpôn Krisz-tus obecsao. Eden pasztér bode Jezus Krisztus, edna csrêda pa vu nyem vervajôcsi vernikov sereg. (Ka sze rádíoja, kak csüde dosztája je dneszdén nika nôvoga në, vém rádio zdâ 'ze vu vszâkój vézsi jeszte. Escse te nâjprosztési cslo-vek zdâ 'ze znâ, ka je tó pôleg fizike znányá vküpposzttâvljena táksa náprava, steri elementí szo od szvétá sztvorjénya mao bili i jesztejo vu naturi, szamo ka szmo në meli táksi skéri, z-sterimi bi nyé goriprijali i vu csloveka szlû'zbo i haszek posztavili. Vsze tó pa mámo fizike i technike znányi pripisúvati i zagvûsno po vrê-meni escse nezracsúnano szkrovnoszt nature bo-de szvét szpoznao, ár sze fizike znánye nigdár neszkoncsa, ka bi sze ne bi dalô nadale osz-návlati. Reditel.)

Dári k-neszprhívomi vencí v-szpomin na Luthárovo Fliszár Sarolto za Dijacszkoga Dô-ma stipendij: Skrilec Mihalyova Brezovci 10 D, Tkauts Lajos Szebeborci 10 D, Fartej Gergor Bokracsi 10 D, Hasaj Lajos Martjanci 10 D, Goricsany Stevan Moravci 10, Fliszar Lajos Mo-ravci 10 D, Paredos Karoly Polana 10 D, Fli-szar Karoly Volcsjagomila 10 D, Goricsany Gi-zeja Polana 10 D, Podleszek Ivan Gorica 10 D, Fliszar Vilma Lemerje 10 D, Luthár Dénes Sze-beborci 25 D, Luthár Jánosova Szebeborci 20 D, Sostaréc Józef Gorica 20 D, Katona Kalman Gorica 20 Din. — Nâjszrcsnêsa hvála za té ko-rine postúvanya!

Dári na Diacski Dom v Puconszkój fari po zlâtoj knigi: Vukan Mihaly Bodonci 10 D, Weren Józef veletrgovec Celje 100 D, Mórec Ferenc Gorica 10 D, Szever Sandor kur. Pecsar-ovci 10 D, Siftar Mariska Gorica 10 D, Skra-ban Stevan Strukovci 20 Din. — Za vsze ete dâre je velika nasa radoszt, stera sze vövderé vu eti recsâj: Goszpodne, hválimo Tebi, ár szi prijznivi i vecsna je tvoja miloscsa!

Evangeliumske vere ino cérkvi obcsinszki prigodi.

Naprédáni po

KARDOS JÁNOSI Hodoskom dühovniki.

K-tomi je I. Max caszar konec vrgao, teli-ko sztotin te szlabése opüsztsávajócsoj, nepravdenoj szili ti zmo'znési (ököljog*) i sztálen obcsinszki mir je goriposztavo v-1495. leti, z-kém tálom je delavnim i szkrbnim podlo'zancom pravico, bátrivnoszt i pokoj szpravo, ali navkúpe i osznávlanye národov naprêpomogao. Zvöntoga szo rázlocsne visne solé grüntane, vu steri szo sze zevcseni i plemeniti mó'zje osznávlali, kí szo szledi po cílavnom návuki i példa te neznane i obte'zene preszvetsávali i na lübézen isztine i szlobodcsine büditi. Najszlédnye je gorinájdena Amerike v-1492. leti, po sterom znamenitom prigodi sze je med národmi zemlé pobüdila lübézen tr'ztva i mestrie, po steroy szo na dühovno osznávlanye prilicsnési i szpodobnési vcsinyeni. Etak je, po ocsiveszni znameniti prípetjáj,visna szkrb bo'za száma ravnala sztezo velikomi i blagoszlovnomi prigodi onomi, steroga mo vu naszledüvájócsem táli naprédávati.

DRŰGI TÁL.

Prigodi poprávlene cérkvi ali protes-
tantismusa.

1. Luther Martina rodsztvo, gorihrán-
nenye i solszka létá.

Vu thüringszki gór Móra zvánoj vészti, med Eisenach i Salzungen mésziami, je na konci pet-nájszete sztotine 'zivo eden pobo'zen i szkrblivi bajcar, Luther János, z-Lindemana Margéta ime-nüvanov tüvárisicov.

Hi'znika etiva szta niksi drobís küpüvat na szenye sla v-Islebio, Mansfeld saxonszke dr'zélé visni váras, gde sze nyima je 10-a dnéva andréscseka 1483. leta szin naródo, steroga szta vcsaszi drügi dén pri varaske cérkvi krsztnom kámmi, steri sze escse zdá viditi dá, med sereg Jezusov gorivzéti dalá; i geto je rávno martinye biló, tak je on Martin imenüvani. Vu etom deteti je szkriti bio mó'z on, koga szí je szkrb bo'za naprêzebrála, da bi szvécsó isztine i szvetioszti,

* Vu naprédáni kmicsni sztotinaj szo szí naime ti zmo'znési plemenitáske szlobodcsino jemáli, nad te szlabése vdariti i nyé po pravici i krivici od poistva i 'zitka szpraviti.

stera je vu róki Wiklefa iszkro zgrábila, po Huszi sze pa vóznétila, z-obiádnosztjov okóline-szao, ino 'z-nyé plánamom vesz szvét vú'zgao i preszveto.

Roditelje nyegovi szo sze na mali csasz nazávrnoli v-Móro; ali gde szo dugo néosztali: ár je Luther János vu mansfeldszko bajco prékdjáni, gde je kak vrli i hasznoviti mó'z, od vszé mesztancsarov nateliko postüvani, da je i med varaske tanácsnike gorivzéti. On je toti vu vszem 'zitki jáko neprémocsen bio; ali ka nyemi je prisparati mogócse biló, vsze je na dosztójno gorihránenye lüblénoga otroka szvojeja z-radosztjov obrno.

Da je pa za najvékse znaménye ocsinszke lübézni dr'zao, déte szvoje vu návuki i pobo'znosztí gorihrániti; nika je nézamúdo, ka je z-té sztráni za hasznovito prevido. Martinka je 'ze v-taksoj gingavoszti v-sólo poszlaó, da ga je vu lagovom vrémeni na lasztivnoj rami nesztí mogao gori i csi je nezvolen ali szprevéden bio, póleg segé onoga vrémena ga je z-trdov síbov scsukao, ka je zvöntoga i skolnik nézamúdo. Ár je teda za nezamüdjeno potrêbcsino dobroga gorihránenya otrokov tó dr'záno, ká szo szí trdno djáli 'z-nyimi; stero sze je tim málim toti nêdopadnolo, dokecs szo ka trpeti mogli: ali z-steroga szo sze dönok szledi z-zahválnosztjov szpómenoli. Ár je vu cárti gorihránenya deca vszigdar ta najnezahválnésa. Martinek je nêmeo nad szebom rú'zne falinge ete. Nyega szrdce je i bôgabojécsa mati nyegova lepó osznávlala, od ké je on vu tíhoj szamnoszti csiszte jákoszti példa i návuk vdáblao. I sto bi mogao pregoriviti, kaksega blagoszlova drágo szemen cepijo pobo'zne matere vu gingave prszí otrokov!?

Martin 'ze vu stirinájszetom leti sztaroszti szvoje, po talentomi i gedrnosztí, lépo vüpanye kázavsi prísesztne velikoszti szvoje, szkrben ocsa nyegov ga je 'ze zdá na visise solé poszlaó v-Magdeburg. Ali eti je nezrecseno doszta mogao trpeti i pred dverami bôgabojécsi darovnikov szí je z-popévanyem mogao 'zivis iszkati. Zátó szo ga roditelje nyegovi 'ze na leto dni v-Eisenach váras poszlali, gde szo prémocsnó rodbino meli, tak stimavsi, ká-med etov bôgsi sors naide. Ali rodbina je malo genola za szírmacseka, tak da je i tú od hí'ze do hí'ze mogao idti, i z-popévanyem szí vszákdenésnye potrebócse priszkrbeti, gde je gósztokrát i z-gróbbimi recsmi odposzlani. Kí vesznoti scsé, naj sze na rodbino naszlánya i zlehka hitro preide!

'Ze nistero sziróto, i tak i Martina nasega je Bóg na szrdce dobrovolni [tühincov polo'zo, i tam nyemi tróst i obranbo naidti dao. Etak gda bi on ednoj v-trdoj i vihérnoj zími rano pred ednov hízov posztano, i pobo'zno szpévaio ino molo, od gláda i mraza je drgetao, szírma-csek. Na szreco ga zaglédne goszpá híze, po iméni Kotta, i goriszkricsí: „Bóg moj! — nevolno déte! — kak drgéce, i dónok popévatí more! — Lehko je escse ni jeszti nádóbo, i dónok tak vrélo moli!“ Preci ga je k szebi vzála. Martin je z-brítkim szrdcom vadlúvaio, ká je escse nika néjo. Ta milosztivna goszpá nyemi je hitro záútrik dála szpraviti, i radoszti szkuza sze je bliszcsíla v-nyé óki, gda bi vidila, ká je on tak 'zmáhno jo. Med tém ji je pripovedávati mogao, odked je, sto szo nyegoví roditelje itv., na stera vsza ji je tak ednáko i szrdcsno odgovárjao, da sze ji je vu vszem jáko dopadno. I gda bi ga nadale pítala, jeli bi meo volo, i potom pri nyé osztáti i potrebna vdáblati; tak cseden odgovor ji je dao, da ga je od tisztoza hipa k-szebi vzéla, i tak dobrotívno szkrb na nyega noszila, da sze naime nyé pripisúvatí má vsze, ka je on szledi zvelicsitelnoga oprávlao za szvét bo'zi. — Tak vu tom pá ocsiveszao példo mámo, kaksi blagoszlov széjati je edna bógabojeća 'zenszka szpedobna! —

Zdá escse je zacsnjeno prav szkrblívo vse-nyé i hválno oponásanye! Martin je hitro nazá-vgao vsze szvoje solszke pajdáse. On je i mu-'ziko polúbo, stera je csúdnó mócs méla nad dühom nyegovim; prilicsno je 'zvegláro, igraio, i bio hárho ino cimbole. Rad je pizsao versuse, i 'ze zdá je szpravo nistero lépo czerkevno peszem, z-steri vecs dúha i talentoma szvétí, kak ze-vsze vbógi popévk nevolnoga vréména nyegovoga.

Escse je komaj oszemnájszet lét sztar bio, gda je na erfurtszko vísno sólo só, da bi sze tam modrio i právdó vszio. Nyegovomí vréloomí dúhi sze je toti ni edna nádopádnola; ali, da je ocsa tak steo, on, kak zahválen szin, je pokoren bio. Neobtrúdnó je szedo vez dén, escse i tá mócs pri knigaj szvoji, i medtém je nigdar nézamúdo k-Bógi zdühávatí. Záto je csesztó velo: „Szkrblívo molénye je vecs od pövcsenyá“ — Nepretrgnyene ópravice dúha szo natelíko vtrle mócs

téla nyegovoga, da je naszlédnye trdnó vléztí mogao. V-beté'znoj poszteli ga je prigledno, i z-etími recsmi tróstao eden sztári dühovník: „Lübléni prijátel, boj miroven; ti ner'erjés escse vu etoj poszteli: z-bo'zov pomocsjöv de velki cslovek z-tébe, tak da vnóge razveszeljavati más; ár, koga Bóg lübi, toga z-boleznesztami priglédne, vu steri sze ti mirovni doszta vcsíjo.“ —

Luther je medtém edno díacsko biblio naisao vu knigárnici vísne sóle. Kak sze je csúdivao on, gda je v-nyé vsze nacsí naisao, kak bi stímao. Ár szo ete sz. i hasznovíte knige, stere sze zdá vu vszákoga zevcsenoga právoga krszt-senika rokaj szlobodno vrtíjo, teda jáko dráge i rétkogde naidene bílé, naime vu maternom jeziki národov. Zvóntoga szo ti pöglavitési popévje biblio meszto pestisa národa cslovecsanzkoga vöprekricsali, i nyé cstenyé lüdsztví trdnó prepovedali, da bi kak neprevidilo, ká oni doszta vecs i celó nacsí vcsíjo, kak sze vu návuki jezusovom nahája i zapovedáva.

Vsze tó je i Luther 'z-nyé hitro na pamet vzéio, i záto je dosztakrét celo mócs pri nyé szedo, da bi sze etak po nyé cstenyé düh nyegov vu szpoznanyi dugovány bo'zi popolno preszvéto. Zvóntoga je vsze ono, ka je, kak jezusov isztinszki návuk v-nyé naisao, takso mócs melo nad plemenítim szrdcom nyegovim, da ga je groza obísila, csi nyemi je na pamet prislo, ká ga ocsa na szvetszko csészt primárja i vcsíti dá; ár bi nyemi z-etak tálom léhnolo tó 'zelno vüpanye, ká bi sze vu pozványi szvojem Bógi i Zvelicsiteli celó goríposzvetiti prilíko i szreco meo.

Od etak rázlocsnoga obsúténya i name-nyávanya trdnó sztíszkávani vu dúhi, gda bi sze 'ze na modrie vucsíteisztvo pozdigno i poreden csasz vcsio, od ednoga nedovédnoga pripetjá je globoko sztróseni. Najlúbéznívési prijátel nyegov, Elek je edno mócs — od koga i zaka, je nezna-no — z-mecsom preszmeknyeni; malo szledi je pa nablúzi szamoga nyega, med sétanyem, grúm dolívdaro, tak da je on vküpeszpadno, i dúgi csasz brezi znaménya 'zitka na tle le'zao.*)

*) Obsinszko sze stíma, ká je Elek póleg Luthe-ra, med sétanyem, od grúma vdárjeni; ali od nász náprédáni prigod je isztinszki.